

Informatiebericht SUA

Openbaar/Intern

Van IND / SUA

Nummer & Titel IB 2025/22 Afdelingsuitspraak staatloze Palestijnen

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel

InformIND Thema Beleid geldend voor (staatloze) Palestijnen; Vw 29

Inwilligingsgronden; Vw 29.1a Vluchtelingenverdrag

Relatie met WI 2020/19 Palestijnen

Geldig vanaf 15-05-2025

Geldig tot en met 15-11-2025

1 Aanleiding

Op 7 mei 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) uitspraak gedaan over de beoordeling van zaken van staatloze Palestijnen die ten tijde van vertrek uit het land van herkomst onder het mandaat van UNRWA vallen (ECLI:NL:RVS:2025:2075).¹ De uitspraak heeft gevolgen voor de beoordeling van deze zaken, in het bijzonder van zaken van vreemdelingen die vrijwillig uit het UNRWA-werkgebied betrokken zijn (de 1D-toets).

2 Hoe te handelen

De uitspraak ziet op de beoordeling of een vreemdeling uitgesloten moet worden van vluchtelingenschap op grond van vrijwillig vertrek uit het UNRWA-werkgebied, zoals volgt uit de werkwijze die is neergelegd in onder andere WI 2019/20 Palestijnen.

De Afdeling concludeert dat de beoordeling of een vreemdeling bescherming of bijstand wordt ontzegd niet beperkt blijft tot het tijdstip van vertrek uit het UNRWA-werkgebied, maar ook moet plaatsvinden op het tijdstip waarop de minister beslist op het verzoek om internationale bescherming en op het tijdstip waarop de rechter het beroep tegen een afwijzend besluit beoordeelt. Dit betekent dat bij de beoordeling of een vreemdeling uitgesloten moet worden van vluchtelingenschap niet langer volstaan kan worden met de conclusie dat hij het UNRWA-werkgebied vrijwillig heeft verlaten (*ex-tunc*). Bij de beoordeling moet voortaan ook rekening gehouden worden met omstandigheden van na het tijdstip van vertrek (*ex-nunc*). Dit is een individuele beoordeling, waarbij getoetst moet worden of UNRWA in het specifieke geval van de vreemdeling voldoende bescherming en bijstand kan bieden.

3 Toelichting

Artikel 1D van het Vluchtelingenverdrag houdt in dat personen die bescherming of bijstand genieten van de UNRWA (staatloze Palestijnse vreemdelingen die onder het mandaat van de UNRWA vallen) uitgesloten zijn van de vluchtelingenstatus. Houdt die bescherming of bijstand echter op om redenen buiten de invloed of onafhankelijk van de wil van de vreemdeling (denk bijv. aan de huidige situatie in Gaza), dan hebben deze personen automatisch (ongeacht het asielrelaas) recht op de vluchtelingenstatus, tenzij een andere uitsluitingsgrond van toepassing is.

¹ [Uitspraak 202307092/1/V2 - Raad van State](#).

Het gaat om (staatloze) Palestijnen die uit één van de vijf mandaatgebieden van de UNRWA komen en daadwerkelijk en kort voor, of direct voorafgaand aan, de asielaanvraag bescherming of bijstand hebben ontvangen van UNRWA. De vijf mandaatgebieden zijn: Syrië, Gaza, de Westelijke Jordaanoever, Libanon en Jordanië. Palestijnen die niet uit deze mandaatgebieden komen of niet daadwerkelijk of kort voor verblijf bijstand hebben ontvangen, vallen dus niet onder het bereik van de 1D-toets en krijgen de gebruikelijke toets aan vluchtelingenschap en subsidiaire bescherming.

Als de vreemdeling voldoet aan deze criteria, wordt hij uitgesloten van vluchtelingenschap, tenzij de bescherming of bijstand is opgehouden om redenen buiten zijn invloed en onafhankelijk van zijn wil. Deze persoon kan dan enkel in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming. Voorheen werd bij deze beoordeling alleen gekeken naar de situatie ten tijde van vertrek. De vraag was dus of de vreemdeling het UNRWA-werkgebied vrijwillig had verlaten of dat de UNRWA op dat moment niet langer in staat was bescherming of bijstand te verlenen. Op grond van de uitspraak van de Afdeling moet nu echter ook (individueel) beoordeeld worden of na het tijdstip van vertrek de bescherming of bijstand van de UNRWA opgehouden is, omdat de situatie in het UNRWA-werkgebied is verslechterd.

Te denken valt bijvoorbeeld aan de situatie van (staatloze) Palestijnen uit Gaza die zijn vertrokken vóór het uitbreken van het meest recente conflict. Voorheen was het voldoende om te constateren dat de vreemdeling ten tijde van vertrek vrijwillig uit Gaza was vertrokken. Daarmee was de bescherming of bijstand immers niet opgehouden om redenen buiten zijn invloed of onafhankelijk van zijn wil. Nu moet ook beoordeeld worden of de bescherming of bijstand ten tijde van de beslissing geacht moet worden opgehouden te zijn. In het geval van Gaza is beleidsmatig aangenomen dat de UNRWA daar weliswaar actief is, maar zij geen daadwerkelijke bescherming en bijstand kan bieden.

4 Verwachting-

De inhoudelijke gevolgen van de uitspraak van de Afdeling worden op dit moment nader uitgewerkt. Er zal zo spoedig mogelijk worden gezien op welke wijze de huidige werkwijze moet worden aangepast.

Totdat de uitspraak nader is bestudeerd en de werkwijze, zoals neergelegd in de WI 2019/20 Palestijnen, is aangepast, kan het beoordelingskader in dit IB gevolgd worden.

5 Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met JZ, A&B en DMB.

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.